

Kwalificatiedossier Communicatieadviseur regionaal operationeel team

Werkzaam binnen de organisatie van crisisbeheersing

Versie: 4.0, 17 april 2026



Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever:	Portefeuillehouder Vakbekwaamheid landelijk netwerk bevolkingszorg
Titel:	Communicatieadviseur ROT
Datum:	17 april 2026
Vertrouwelijkheid:	Openbaar
Status:	Definitief
Versie:	4.0
Auteurs:	Werkgroep Kwalificatiedossiers Crisiscommunicatiefuncties
Projectleider:	Carian Zijlmans Cools
Review:	Netwerk risico- en crisiscommunicatie
Eindverantwoordelijk:	NIPV, Programma vakbekwaamheid bevolkingszorg

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	7
Deel C Competenties	8
Deel D Uitwerking kerntaken	10
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	12
Deel F Verantwoording	14
Bijlage 1 Namenlijst	16
Bijlage 3 Begrippen en afkortingen	17

Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor de Communicatieadviseur regionaal operationeel team¹, hierna te noemen Communicatieadviseur ROT, binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie.

De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert
- Deel B Beschrijving van kerntaken
- Deel C Beschrijving van competenties
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in het opleidingsplan. Beoordelingscriteria zijn opgenomen in het examenplan.

¹ In artikel 2.1.4, lid 1 van het Besluit veiligheidsregio's wordt gesproken over de functionaris crisiscommunicatie regionaal operationeel team."

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de crisiscontext

De communicatieadviseur regionaal operationeel team², hierna communicatieadviseur ROT, is lid van het regionaal operationeel team (ROT) en maakt deel uit van de sectie crisiscommunicatie. Hij³ adviseert en informeert het ROT over de (operationele en tactische) aspecten van de communicatieaanpak, mede op basis van de omgevingsanalyse.

A.2 Positie van de functie

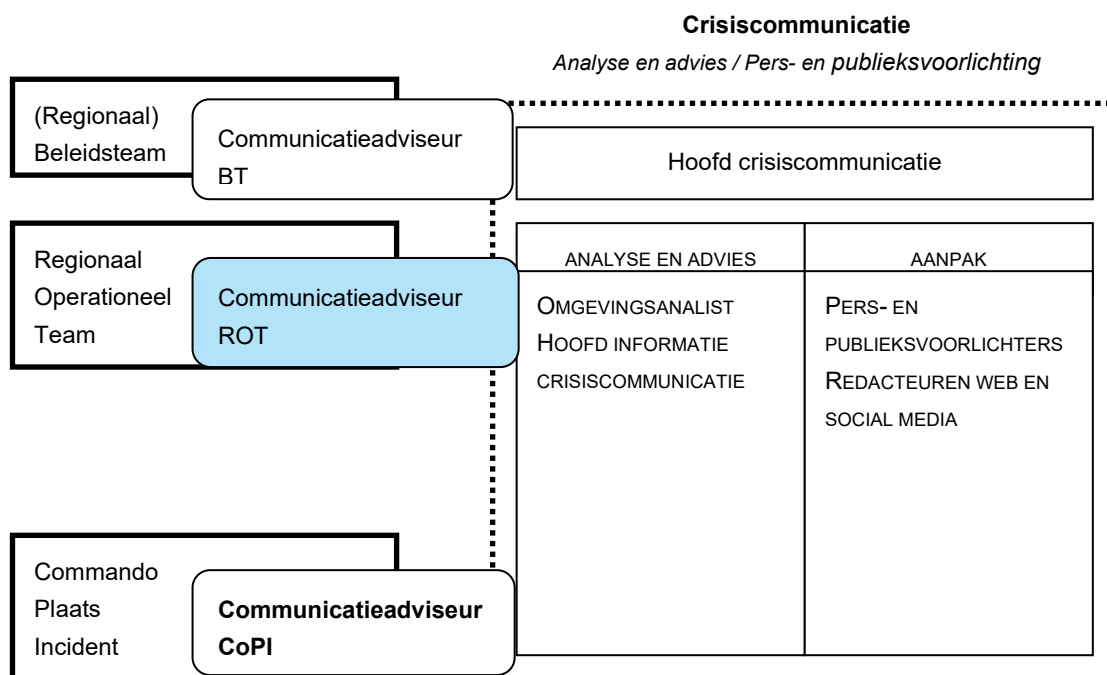
De communicatieadviseur ROT heeft binnen de crisisbeheersing verschillende taken en bevoegdheden, net als de andere functionarissen binnen deze crisiscontext.

De communicatieadviseur ROT:

- > ontvangt leiding van en adviseert de regionaal operationeel leider;
- > ontvangt functionele leiding van het hoofd crisiscommunicatie;
- > stemt de contactmomenten af met het hoofd crisiscommunicatie en geeft genomen besluiten door aan het hoofd crisiscommunicatie;
- > is voor het hoofd crisiscommunicatie het aanspreekpunt voor de besluitvorming van het ROT over de aanpak van het incident;
- > is voor leden van het ROT het aanspreekpunt voor de crisiscommunicatie.

² De communicatieadviseur regionaal operationeel team wordt in artikel 2.1.4, lid 1 van het Besluit veiligheidsregio's een 'functionaris crisiscommunicatie regionaal operationeel team' genoemd.

³ Waar in dit document 'hij' staat geschreven wordt bedoeld: 'hij/zij'. Waar 'zijn' staat wordt bedoeld 'zijn/haar'. Waar 'hem' staat wordt bedoeld 'hem/haar'. Voor de leesbaarheid is steeds voor de verkorte vorm gekozen.



A.3 Complexiteit van de functie

De communicatieadviseur ROT krijgt te maken met zowel klein- als grootschalige en dreigende incidenten die politiek, maatschappelijke en bestuurlijk impact kunnen hebben. Hij maakt een analyse van het incident en de verwachte ontwikkeling van het incident. Samen met andere ROT leden werkt hij mogelijke scenario's uit. Hij neemt in acht dat het incident over het algemeen dynamisch is. De communicatieadviseur ROT heeft daarbij te maken met verschillende verwachtingen vanuit de omgeving (mono- versus multidisciplinair) en maatschappelijke belangen, zowel in het ROT als extern. Het ROT is verantwoordelijk voor het geven van input voor het communicatief maken van de handelingsperspectieven, zodat deze meegenomen kunnen worden in de communicatiestrategie. Tijdens de werkzaamheden moet de communicatieadviseur ROT functioneren onder tijdsdruk.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1	Informeren van het regionaal operationeel team over de (operationele en tactische) aspecten van de communicatieaanpak
De communicatieadviseur haalt het omgevingsbeeld op en brengt de bijbehorende communicatieve consequenties in beeld. De communicatieadviseur ROT brengt in het ROT het omgevingsbeeld in, meldt welke communicatieactiviteiten in voorbereiding zijn en op welke communicatiedoelstellingen het accent ligt. De communicatieadviseur ROT deelt informatie, besluiten en inzetopdrachten binnen het ROT.	

Kerntaak 2	Adviseren van het regionaal operationeel team over de communicatieve consequenties van (mogelijke) ontwikkelingen van het incident en van besluiten van het ROT
De communicatieadviseur ROT adviseert over de consequenties van ROT besluiten op de beleving van de buitenwereld. Hij adviseert over beslissingen die nodig zijn voor de communicatieaanpak. De communicatieadviseur ROT draagt zorg voor een (multidisciplinair) afgestemd handelingsperspectief.	

Kerntaak 3	Informeren van het hoofd crisiscommunicatie over de besluiten van het regionaal operationeel team
De communicatieadviseur ROT deelt en bespreekt informatie, besluiten en opdrachten van het ROT met het hoofd crisiscommunicatie en adviseert het hoofd crisiscommunicatie over acties voor de communicatie aanpak. De communicatieadviseur ROT stemt af met het hoofd crisiscommunicatie over informatie uit het ROT die relevant is voor het communicatieproces.	

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties en competentieniveaus⁴ zijn het meest relevant voor de functie en/ of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.

Competentie: Besluitvaardigheid

Selecteert één te volgen verantwoorde strategie voor zichzelf (en anderen), ondanks onvolledigheid in kennis van alternatieven en van hun risico's.

Niveau B (streven naar draagvlak)

- > Neemt als het nodig is een besluit op bedachtzame en consistente wijze, ook op basis van beperkte informatie.
- > Streeft naar draagvlak voor te maken keuzen, betreft hiervoor actief collega's en/of relevante anderen en vraagt terugkoppeling.
- > Neemt complexe en gevoelige besluiten die anderen betreffen en denkt hier zorgvuldig over na.
- > Staat achter de genomen besluiten en betreft anderen zoveel mogelijk bij de uitvoering hiervan.

Competentie: Overtuigingskracht

Overtuigt anderen van een bepaald standpunt om instemming te krijgen met bepaalde plannen, ideeën of producten.

Niveau A (overzicht houden)

- > Gebruikt houding en overzicht (non-verbaal gedrag) om anderen te overtuigen en in beweging te brengen.
- > Heeft een zeer actieve en aanstekelijke houding.
- > Straalt uit dat hij/zij gelooft in de eigen voorstellen.
- > Blijft consequent en volhardend bij tegenstand of tegenwerking, zonder te vervallen in een dogmatische of rigide opstelling.

Competentie: Analytisch vermogen

Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt ter zake doende gegevens.

Niveau B (relaties leggen)

- > Legt dwarsverbanden. Betreft ideeën uit verschillende disciplines bij het oplossen van een probleem.
- > Ziet de relatie tussen feiten en de mogelijke oorzaken en gevolgen.
- > Geeft aan welke informatie vereist is voor een goede beeldvorming en gebruikt effectieve methoden teneinde de relevante informatie te vergaren.
- > Onderzoekt alternatieven om zich een oordeel te vormen.
- > Omschrijft realistische scenario's met relaties tussen oorzaak en gevolg.

⁴ De competenties zijn afkomstig uit het Competentiewoordenboek, BuitenhkPlus en Leeuwendaal (2012)

Competentie: Omgevingsbewustzijn

Is zich bewust van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen of andere omgevingsfactoren. Speelt in op deze ontwikkelingen en vertaalt deze naar het eigen werkgebied.

Niveau B (regionaal)

- > Is voldoende op de hoogte van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die relevant zijn voor het werkveld.
- > Gebruikt vergaarde kennis regelmatig effectief voor de eigen organisatie.
- > Weet waar vergelijkbare organisaties mee bezig zijn. Anticipeert effectief op ontwikkelingen die gaande zijn in de omgeving van de organisatie.
- > Kan zich verplaatsen in politiek bestuurlijke argumenten.

Competentie: Zelfstandigheid

Verricht zonder hulp van anderen taken, probeert op eigen kracht probleemsituaties de baas te worden. Handelt volgens eigen overtuiging, onafhankelijk van anderen.

Niveau A (eigen koers varen)

- > Neemt, indien nodig, impopulaire maatregelen.
- > Gaat conflicten niet uit de weg.
- > Neemt informatie in zich op en past deze effectief toe.
- > Neemt een duidelijke positie in binnen de organisatie.
- > Gaat wel eens tegen tradities en regels in om het gestelde doel te bereiken.

De volgende competenties worden als aanwezig verondersteld:

- > Stressbestendigheid
- > Mondelinge communicatie
- > Samenwerken

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1	Informereren van het regionaal operationeel team over de (operationele en tactische) aspecten van de communicatieaanpak
1.1	Werkzaamheden
	De communicatieadviseur ROT: 1.1.1 deelt informatie uit de omgevingsanalyse; 1.1.2 schetst de informatiebehoefte van de buitenwereld; 1.1.3 meldt welke communicatieactiviteiten al zijn ondernomen en welke in voorbereiding zijn; 1.1.4 meldt op welke van de communicatiedoelstellingen het accent ligt; 1.1.5 deelt (in overleg met het hoofd crisiscommunicatie) informatie, besluiten en inzetopdrachten binnen het ROT.
1.2	Keuzes en dilemma's
	De communicatieadviseur ROT: 1.2.1 maakt een keuze in welke informatie hij deelt met het ROT ('nice to know' en 'need to know'); 1.2.2 kan geconfronteerd worden met beperkte / niet gevalideerde / tegenstrijdige / geen informatie (gebrekkige of onvolledige omgevingsanalyse); 1.2.3 kan geconfronteerd worden met onbekwame medewerkers van de sectie crisiscommunicatie en ROT-leden die verkeerde adviezen geven over de te volgen communicatieaanpak; 1.2.4 kan geconfronteerd worden met een gebrek aan persoonlijk draagvlak bij de regionaal operationeel leider; 1.2.5 kan geconfronteerd worden met tegenstrijdigheden in visie en informatie.
Kerntaak 2	Het adviseren van het regionaal operationeel team over de communicatieve consequenties van (mogelijke) ontwikkelingen van het incident en van besluiten van het ROT
2.1	Werkzaamheden
	De communicatieadviseur ROT: 2.1.1 analyseert (tijdens het overleg) welke informatie relevant is voor de communicatieaanpak; 2.1.2 weegt (tijdens het overleg) af welke consequenties de gehoorde informatie heeft voor de communicatieaanpak en deelt dit met de ROT leden; 2.1.3 bepaalt of aanvullende besluiten en bijdragen (duiding) van het ROT nodig zijn voor de communicatieaanpak; 2.1.4 adviseert over de communicatieaanpak en over mogelijke consequenties van ontwikkelingen en besluiten voor de communicatieaanpak; 2.1.5 verzamelt actief (operationele) informatie voor de doelstellingen, kernboodschappen en handelingsperspectieven; 2.1.6 werkt samen met ROT leden mogelijke scenario's uit.
2.2	Keuzes en dilemma's

De communicatieadviseur ROT:	
2.1.1	maakt een keuze in de manier / het moment waarop hij het ROT adviseert;
2.1.2	kan geconfronteerd worden met beperkte tijd tussen de ROT vergaderingen om acties uit te zetten en informatie op te halen;
2.1.3	kan geconfronteerd worden met het ontbreken van randvoorwaarden (faciliteiten en dergelijke), waardoor een beroep wordt gedaan op zijn improvisatievermogen;
2.1.4	kan geconfronteerd worden met een grote hoeveelheid aan nieuwe informatie waardoor een beroep wordt gedaan op zijn improvisatievermogen;
2.1.5	kan geconfronteerd worden met tegengestelde belangen in het ROT zowel in- als extern (bijvoorbeeld commerciële belangen, juridische belangen, opsporingsbelangen, maatschappelijke informatiebehoefte, schadebeperking);
2.1.6	kan geconfronteerd worden met tegenstrijdigheden in de besluitvorming, waardoor de communicatieboodschap bemoeilijkt wordt.
2.1.7	kan geconfronteerd worden met beperkte / niet gevalideerde / tegenstrijdige / geen informatie (gebrekkige of onvolledige omgevingsanalyse);
2.1.8	kan geconfronteerd worden met besluiten van het ROT die conflicteren met de zienswijze van de sectie crisiscommunicatie;
2.1.9	kan geconfronteerd worden met het niet accepteren van communicatiekaders en -mandaten door het ROT, waardoor er vertraging optreedt in het communicatieproces;
2.1.10	kan geconfronteerd worden met een gebrek aan persoonlijk draagvlak bij de ROT-leden;
2.1.11	kan geconfronteerd worden met tegenstrijdigheden in visie en informatie.

Kerntaak 3 Informeren van het hoofd crisiscommunicatie over de besluiten van het regionaal operationeel team	
3.1	Werkzaamheden
De communicatieadviseur ROT:	
3.1.1	deelt informatie, besluiten en inzetopdrachten van het ROT met het hoofd crisiscommunicatie;
3.1.2	haalt informatie en vragen op bij het hoofd crisiscommunicatie.
3.2	Keuzes en dilemma's
De communicatieadviseur ROT:	
3.2.1	kan ermee geconfronteerd worden dat de sectie nog niet is opgestart;
3.2.2	kan ermee geconfronteerd worden dat hoofd crisiscommunicatie moeilijk te bereiken is;
3.2.3	kan geconfronteerd worden met onbekwame medewerkers binnen de sectie;
3.2.4	kan geconfronteerd worden met tegenstrijdigheden in de besluitvorming, waardoor de communicatieboodschap bemoeilijkt wordt;
3.2.5	kan geconfronteerd worden met tegenstrijdigheden in visie en informatie.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

Het wenselijke basisniveau is voor de communicatieadviseur ROT als volgt:

Instroomeisen

- > Minimaal hbo werk- en denkniveau.
- > Aantoonbare aanwijzing door gemeente of hulpverleningsdienst, om de functie en de daarbij behorende opleidingen in de crisisorganisatie te mogen uitvoeren.

Functionele kennis en vaardigheden

- > Beschikken over de in het profiel aangegeven competenties en kerntaken, zoals beschreven in deel C en D van dit kwalificatiedossier.
- > Aantoonbare kennis en ervaring met de crisisbeheersing is minimaal blijkend uit:
 - kennis van en inzicht in de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de sectie crisiscommunicatie;
 - kennis van en inzicht in de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van brandweer, politie, GHOR, bevolkingszorg en de overige (regionale) partners binnen en buiten de crisisbeheersing en de procesafhankelijke afspraken;
 - ervaring of affiniteit met mediawoordvoering;
 - kennis van en inzicht in de voor de crisiscommunicatie relevante ontwikkelingen, systemen, middelen en werkwijzen en deze kunnen toepassen;
 - kennis van relevante wet- en regelgeving en kennis van en inzicht in de regionale rampenbestrijdingsplannen;
 - kennis van de gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure (GRIP);
 - kennis van en inzicht in het regionaal risicoprofiel;
 - aantoonbaar 'operationeel gevoel': kunnen verwoorden wat zich afspeelt in een (opgeschaalde) incidentsituatie, welke dilemma's voor kunnen komen bij een incident en hoe de samenwerking binnen en tussen de kolommen verloopt;
 - kunnen werken in een politiek bestuurlijke omgeving;
 - kunnen werken in een complexe omgeving en in staat zijn om diverse belangen te onderkennen.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die

vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden. De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen, oefenen en evalueren.

Om vakbekwaam te worden zijn de volgende opleidingen verplicht:

- > Basisopleiding Crisisbeheersing
- > Procesopleiding Communicatie.
- > Functiegerichte opleiding Communicatieadviseur ROT.

Vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De communicatieadviseur ROT onderhoudt op basis van bijscholing, training en oefening bovenstaande kennis en vaardigheden en de in dit profiel aangegeven competenties. De communicatieadviseur ROT voldoet daarbij minimaal aan de verplichtingen die in het kader van de Wet veiligheidsregio's en het regionaal vastgestelde opleidings-, trainings- en oefenbeleid worden gesteld.

De communicatieadviseur ROT krijgt inzicht in zijn vakbekwaamheid door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen (leer)resultaten. De communicatieadviseur ROT krijgt ook ongevraagd feedback en schat deze zelf op waarde. De communicatieadviseur ROT verdiept zich zelfstandig in nieuwe (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hij neemt actief deel aan informatie- en/of kennisbijeenkomsten rondom proces en inhoud. Hij neemt zelf het initiatief om zijn leer- en oefenbehoeften met zijn leidinggevende te bespreken.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

In opdracht van het Veiligheidsberaad is in januari 2026 een werkgroep Kwalificatiedossiers Crisiscommunicatie gestart met het actualiseren van de kwalificatiedossiers van de 5 kernfuncties Crisiscommunicatie die in het UKB worden genoemd. De werkgroep was samengesteld uit leden van het netwerk risico- en crisiscommunicatie (crisiscommunicatiefunctionarissen uit meerdere veiligheidsregio's) en onderwijskundigen van het NIPV.

De werkgroep is gestart met een afstemming en discussie over de uitgangspunten uit het Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (Eindadvies UKB) met betrekking tot crisiscommunicatie en over de consequenties van de uitgangspunten uit het Advies doorontwikkeling crisiscommunicatie voor de 5 crisiscommunicatiefuncties die genoemd zijn in het Eindadvies UKB. Het doel hiervan was de noodzaak tot actualisatie van de kwalificatiedossiers *gezamenlijkheid* en *bodem* te geven. Het resultaat was dat er een eenduidig beeld was bij de leden van de werkgroep over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende crisiscommunicatiefunctionarissen binnen de crisiscontext, in het bijzonder de functie die in dit kwalificatiedossier centraal staat, namelijk, Communicatieadviseur ROT. Op basis van de gevoerde afstemming en discussies, de Wet Veiligheidsregio's, Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel veiligheidsregio's, het Eindadvies UKB en het Advies doorontwikkeling crisiscommunicatie is er door de werkgroep een eerste concept kwalificatiedossier ontwikkeld wat voor feedback digitaal is voorgelegd aan een vertegenwoordiging van het werkveld (Netwerk Risico en Crisiscommunicatie). Deze werkgroep heeft de feedback van het werkveld verwerkt tot een tweede concept. Het resultaat hiervan is hetgeen nu voor u ligt en is aangeboden aan de opdrachtgever.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Werkgroep Kwalificatiedossiers Crisiscommunicatie
Onder regie van:	NIPV, Carian Zijlmans Cools (decaan) Programma vakbekwaamheid bevolkingszorg
Vastgesteld door:	Landelijk netwerk Bevolkingszorg, 17 april 2026
Versie:	4.0, 17 april 2026
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Periodiek onderhoud na 5 jaar. Gewijzigde inzichten over de invulling van de functie naar

	aanleiding van het Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg en het Advies doorontwikkeling crisiscommunicatie
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing is belegd bij het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > Referentiekader Regionaal Crisisplan (IFV, 1 september 2016);
- > Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (24 maart 2023)
- > Advies doorontwikkeling crisiscommunicatie (Landelijk netwerk crisiscommunicatie Risico en Crisiscommunicatie, 1 oktober 2025)
- > Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel veiligheidsregio's
- > <https://www.mboraad.nl/begrippenlijst>
- > Compententiewoordenboek, BuitenhkPlus en Leeuwendaal (2012)
- > Inzet- en beleidskader NL-Alert (25 februari 2025)

Bijlage 1 Namenlijst

Werkgroep Kwalificatiedossiers Crisiscommunicatie

Naam	Organisatie
Marieke van Wijk	Veiligheidsregio Midden- en West- Brabant
Esther de Pee	Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid
Miranda de Waal	Veiligheidsregio Flevoland & Gooi en Vechtstreek
Evelien Tromp	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Saskia van de Ree	Veiligheidsregio Utrecht
Sevgi Extra	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Kirsten Leenaarts	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)
Anne Hootsen	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)

Bijlage 3 Begrippen en afkortingen

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepengroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attituden om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.